

Datum van
inontvangstneming

:

18/10/2021

Zaak C-571/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

16 september 2021

Verwijzende rechter:

Finanzgericht Düsseldorf (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

6 september 2021

Verzoekende partij:

RWE Power Aktiengesellschaft

Verwerende partij:

Hauptzollamt Duisburg

[OMISSIS]

Finanzgericht Düsseldorf

B E S L I S S I N G

In het geding

RWE Power Aktiengesellschaft [OMISSIS]

[OMISSIS] Essen,

- verzoekster -

[OMISSIS]

tegen

Hauptzollamt Duisburg [OMISSIS]

- verweerder -

vanwege

elektriciteitsbelasting

heeft de 4. Senat [OMISSIS]

[OMISSIS]

op 6 september 2021 als volgt beslist:

De behandeling van de zaak wordt geschorst en aan het Hof van Justitie van de Europese Unie worden krachtens artikel 267 VWEU de volgende vragen voorgelegd met het verzoek om een prejudiciële beslissing:

1. Kan artikel 14, lid 1, onder a), eerste zin, van richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit (richtlijn 2003/96), voor zover het bepaalt dat elektriciteit die wordt gebruikt voor de productie van elektriciteit is vrijgesteld van belasting, gelet op artikel 21, lid 3, tweede volzin, van richtlijn 2003/96 aldus worden uitgelegd dat deze vrijstelling ook geldt voor handelingen waarbij energieproducten in dagbouw mijnen worden gewonnen en in elektriciteitscentrales geschikt worden gemaakt voor gebruik in elektriciteitscentrales, zoals het breken, verwijderen van vreemde bestanddelen en vergruizen tot de voor de werking van de ketel vereiste grootte?

2. Kan artikel 14, lid 1, onder a), eerste zin, van richtlijn 2003/96, voor zover het bepaalt dat elektriciteit die wordt gebruikt voor het in stand houden van het vermogen om elektriciteit te produceren is vrijgesteld van belasting, gelet op artikel 21, lid 3, derde volzin, van richtlijn 2003/96 aldus worden uitgelegd dat hiermee ook het gebruik van elektriciteit voor de werking van kolenbunkerinstallaties en vervoermiddelen die noodzakelijk zijn voor de permanente exploitatie van elektriciteitscentrales is vrijgesteld van belasting?

[OMISSIS]

M o t i v e r i n g :

- 1 Verzoekster exploiteerde onder meer drie ruimtelijk gescheiden dagbouw mijnen in het Rijnlandse bruinkoolwinningsgebied, waarin zij bruinkool won die hoofdzakelijk diende voor de opwekking van elektriciteit in haar elektriciteitscentrales en ongeveer 10 % daarvan bestemd was voor de productie van bruinkoolstof en bruinkoolbriketten in haar drie fabrieken. In 2004 heeft zij in de dagbouw mijnen in totaal 2 847 925,939 MWh elektrische stroom (elektriciteit) onttrokken, die zij voornamelijk als volgt heeft gebruikt:
 - (1) in waterpompen om het grondwaterpeil te verlagen,
 - (2) in grote machines, zoals schoepenradbaggers die ruwe bruinkool en aanaarelingen afgraven, en grondverzetmachines die de dagbouw mijn in een ander deel ervan weer opvullen met die toplagen,
 - (3) voor de verlichting van de dagbouw mijnen en
 - (4) voor het vervoer van ruwe bruinkool met elektrisch aangedreven goederentreinen op eigen spoorlijnen en in elektrisch aangedreven transportbandsystemen die zowel ruwe bruinkool als afgegraven aarde vervoeren.

- 2 De exploitatie van de elektriciteitscentrales van verzoekster was ontworpen voor een ononderbroken productie van elektriciteit, betreffende vijf centrales voor de levering op de basislastmarkt. De opwekking van elektriciteit in de door haar geëxploiteerde fabrieken stond daarentegen in hoofdzaak ten dienste van hun productie, maar was tevens ontworpen voor permanente exploitatie. Om een ononderbroken productie van elektriciteit te verzekeren, onderhield verzoekster opslagbunkers voor de bruinkool in drie verschillende grootten en functies, van waaruit de bruinkool geleidelijk naar de ketels in de elektriciteitscentrales werd gevoerd. De bruinkool werd eerst opgeslagen in de desbetreffende dagbouw mijn in een bovengrondse bunker met een capaciteit voor een exploitatie tot zes dagen, van waaruit het naar de bunkers van de elektriciteitscentrales werd vervoerd via een transportbandsysteem of met de eigen bedrijfstrein die door elektrische locomotieven werd aangedreven, over extra brede spoorlijnen die waren ontworpen voor uitermate zware treinen. Deze hadden een capaciteit voor een exploitatie van één tot twee dagen en dienden ertoe om in de betrokken centrale met al haar blokken (ketels) gedurende één weekend elektriciteit te kunnen produceren. Van daaruit laadden elektrisch aangedreven kolengravers de kolen op een bunkerband. Na afscheiding van het metaal in het vervoerde materiaal en een bandweegschaal verderop werd de ruwe bruinkool naar kolenvergruizingsinstallaties gebracht. Uit de vergruisde bruinkool werden vervolgens houtblokken verwijderd en de kolen werden via verdere transportbanden in de ketelbunkers opgeslagen.

- 3 Voor de door verzoekster in 2004 in de elektriciteitscentrales geëxploiteerde ketels was verschillend geprepareerde bruinkool nodig:
- 4 In 2004 beschikte één fabriek nog over drie ketels met roosterverbranding waarin de bruinkool in brokken op het rooster werd gebracht en daar werd verbrand. Daartoe hoefde de bruinkool niet te worden ontwaterd door toevoer van warmte.
- 5 Wervelbedgestookte ketels waren er zowel in één elektriciteitscentrale als in de twee andere fabrieken. In deze ketels werd een wervelbed gecreëerd, bestaande uit brandende bruinkool en lucht. Door de warmte die daarbij vrijkwam, werden as en de eerste delen van de bruinkool naar boven geleid en via cyclonen gescheiden. Als brandstof hadden deze ketels bruinkool nodig in stukken met een diameter tot 40 mm, die samen met teruggevoerde hete rookgassen vanuit de ketelbunker in de ketel werden gevoerd. De toevoeging van rookgas tijdens dit proces had tot gevolg dat water uit de bruinkool in het rookgas terecht kwam, en dus ook in de ketel.
- 6 Bovendien gebruikte verzoekster met bruinkoolstof gestookte ketels. Bij elke ketel hoorde een ketelbunker met een capaciteit voor zes tot acht bedrijfsuren. Vanuit deze bunkers werden de bruinkool en het teruggevoerde rookgas naar slagradmolens gebracht, die in wezen bestonden uit een grote ventilator met een vergruizingsfunctie. De slagradmolens produceerden zulke kleine kooldeeltjes en een zodanige druk dat de kooldeeltjes op bepaalde punten in de ketel konden worden gebracht en vervolgens tussen de toevoerpunten in open vuur verbrandden. Ook hier zorgde de toevoeging van het hete rookgas bij het transport van de bruinkool naar de slagradmolen ervoor dat de bruinkool water lekte in het meegevoerde rookgas, waardoor tegelijkertijd de inertie tijdens de toevoeging tot in de ketel werd gewaarborgd.
- 7 De warmte van de ketels werd vervolgens gebruikt om stoom op te wekken, die naar stoomturbines werd gevoerd om elektriciteit te produceren.
- 8 Op last van verweerder is op 16 december 2004 begonnen met een externe controle van onder meer de elektriciteitsbelasting van verzoekster over de jaren 2003 en 2004, waarvan de resultaten zijn samengevat in het controleverslag van 20 mei 2009. Tijdens de externe controle van de elektriciteitsbelasting was verzoekster van mening dat de onttrekkingen van elektriciteit met het oog op de omzetting van bruinkool in elektriciteit, ongeveer 90 % van de gebruikte elektriciteit, overeenkomstig § 9, lid 1, punt 2, van het Stromsteuergesetz (Duitse wet op de elektriciteitsbelasting; hierna: „StromStG”) als dienstbaar aan de productie van elektriciteit van belasting waren vrijgesteld. Zij diende derhalve haar belastingaangifte voor elektriciteit onder voorbehoud in voor een bedrag van EUR 31 526 540,15 (90 % van EUR 35 029 489,05 oftewel 2 847 925,939 MWh). Zelfs de ruwe bruinkool moest als brandstof worden beschouwd, zodat de onttrekking van elektriciteit voor de winning en het transport in de dagbouw mijn overeenkomstig § 9, lid 1, punt 2, StromStG van belasting moest worden vrijgesteld, aldus verzoekster. De verwerking van bruinkool door deze tot

bruinkoolstof te vergruizen in de kolenmolens van de elektriciteitscentrales, is volgens haar een optimalisering zonder fiscale gevolgen.

- 9 De controleambtenaren daarentegen waren van mening dat de verwerking van de bruinkool de productie van een brandstof was, zodat de belasting terecht was geïnd. Bovendien waren alle elektriciteitsonttrekkingen ten dienste van de delving en het vervoer van ruwe bruinkool belastbaar, met als bijkomend gevolg dat het desbetreffende gebruik ervan op de terreinen van de elektriciteitscentrales via het inzetten van kolengravers, kolenbanden en kolenmolens eveneens belastbaar was, aldus de controleambtenaren.
- 10 Met het aanslagbiljet van 8 oktober 2009 heeft verweerder de bevindingen van de externe controle gevolgd, restituties vastgesteld voor een aantal feiten die hier niet van belang zijn, en verzoekster verzocht om betaling van de elektriciteitsbelasting die naar zijn mening was verschuldigd als gevolg van andere bevindingen.
- 11 Bij de beslissing op bezwaar van 26 oktober 2018 heeft verweerder het door verzoekster ingediende bezwaar ongegrond verklaard met betrekking tot onder meer het gebruik van elektriciteit in de installaties voor de verdere verwerking van de in de dagbouwmijn gewonnen ruwe bruinkool, voor de exploitatie van de installaties voor de verdere verwerking van de ruwe bruinkool in de fabrieken en voor de exploitatie van de installaties in de dagbouwmijn voor de winning van de ruwe bruinkool, het vervoer van de toplaag en het vervoer van de kolen naar de kolenbunkers van de elektriciteitscentrales en de fabrieken voor de latere verdere verwerking.
- 12 Tot staving van haar beroep voert verzoekster aan dat volgens de bedoelingen van de Uniewetgever alle elektriciteit die nodig is voor de input van het elektriciteitsproductieproces, onder de belastingvrijstelling moet vallen. Bij richtlijnconforme uitlegging van § 12, lid 1, punt 1, van de Verordnung zur Durchführung des Stromsteuergesetzes (Duitse verordening tot uitvoering van de wet op de elektriciteitsbelasting (hierna: „StromStV”) moeten in beginsel alle neven- en hulpinstallaties zonder welke een installatie voor de productie van elektriciteit niet kan worden geëxploiteerd, onder de vrijstelling vallen. Volgens de rechtspraak van het Bundesfinanzhof (hoogste federale rechter in belastingzaken, Duitsland) behoren hiertoe ook de installaties zonder welke een installatie voor de productie van elektriciteit niet kan worden geëxploiteerd in overeenstemming met de voorschriften of vereisten van het handelsrecht, het milieurecht, het waterrecht of het arbeidsrecht.

Aan deze voorwaarden werd voldaan door het volledige litigieuze verbruik, aangezien de exploitatie van een bruinkoolcentrale een uniform proces is, van de winning van kolen tot en met de verwijdering van afvalproducten die onvermijdelijk ontstaan. De dagbouwmijn en de bruinkoolcentrale vormen een permanente economische en technische elektriciteitsproductie-eenheid die niet kunstmatig kan worden opgesplitst in onafhankelijke afzonderlijke onderdelen, aldus verzoekster. Het stroomverbruik in de dagbouwmijn is veeleer absoluut

noodzakelijk om een ononderbroken elektriciteitsproductie te waarborgen. De opwekking van elektriciteit uit bruinkool is alleen economisch haalbaar in de nabijheid van de dagbouwmine en de elektriciteitscentrale.

13 Verzoekster verzoekt met name:

de belastingaanslag van 8 juni 2009 in de vorm van de beslissing op bezwaar van 26 oktober 2018 nietig te verklaren, voor zover zij op de volgende gebieden zelf elektriciteit heeft onttrokken:

(1) 90 % van de elektriciteit voor waterpompen om het grondwaterpeil te verlagen, voor de werking van de grote machines zoals schoepenradbaggers en grondverzetmachine, voor de verlichting van de dagbouwmine en voor het vervoer van de ruwe bruinkool naar de elektriciteitscentrales, en

(2) elektriciteit voor het vervoer van ruwe bruinkool in de elektriciteitscentrales, de voorbereiding ervan door het gebruik van kolengravers, kolenbanden en kolenmolens.

Verweerder verzoekt:

de vordering af te wijzen.

- 14 Verweerder stelt dat overeenkomstig artikel 14, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit (richtlijn 2003/96) elektriciteit volgens § 9, lid 1, punt 2, StromStG vrijgesteld is van elektriciteitsbelasting wanneer deze wordt onttrokken voor de productie van elektriciteit. Volgens § 12, lid 1, punt 1, StromStV gaat het om elektriciteit die wordt verbruikt in de neven- en hulpinstallaties van een elektriciteitsproductie-eenheid voor de productie van elektriciteit in technische zin. Dergelijke installaties moeten rechtstreeks verband houden met of noodzakelijk zijn voor de productie van elektriciteit, zoals bijvoorbeeld de brandstofvoorziening. Dit geldt alleen voor het inbrengen van de brandstof uit de kolenmolen in de brander van de ketel. Elektriciteit die slechts indirect wordt gebruikt in bepaalde installaties waarmee ruwe bruinkool verder wordt verwerkt, met name door vergruizen, malen en drogen, komt niet in aanmerking voor vrijstelling.

Bij de onttrekking van elektriciteit in dagbouwminen voor de winning en het vervoer van kolen en voor de behandeling van de top laag wordt ruwe bruinkool gewonnen en via transportsystemen ter beschikking gesteld van elektriciteitscentrales, maar technisch wordt er geen elektriciteit geproduceerd.

Bruinkool is alleen belastingvrij wanneer deze wordt gebruikt om elektriciteit te produceren. Voor zover bruinkool is vrijgesteld van energiebelasting, kan er geen sprake zijn van vrijstelling van elektriciteitsbelasting, zie artikel 21, lid 3, van richtlijn 2003/96 aldus verweerder.

II.

15 Ter bepaling van de voor elektriciteitsproductie gebruikte elektriciteit zijn de volgende nationale bepalingen vastgesteld:

16 § 9, lid 1, van de StromStG:

„Vrijgesteld van belasting is: [...]

2. elektriciteit die wordt onttrokken om elektriciteit te produceren; [...]"

17 § 11 StromStG:

„Het Bundesministerium der Finanzen (Duits ministerie van financiën) is gemachtigd om, tot uitvoering van de wet, bij verordening [...]

8. bepalingen vast te stellen inzake § 9 teneinde de uniformiteit van de belastingen te waarborgen, de procedures te vereenvoudigen en onredelijke economische lasten te vermijden, en in het bijzonder om

a) de voorwaarden voor de belastingvrije onttrekking van elektriciteit nader te omschrijven, met inbegrip van de begrippen [...]"

18 § 12, lid 1, van StromStV:

„Elektriciteit wordt onttrokken voor de productie van elektriciteit in de zin van § 9, lid 1, punt 2, van de wet wanneer die elektriciteit

1. in de neven- en hulpinstallaties van een elektriciteitsproductie-eenheid, met name voor de waterbehandeling, de watervoorziening van de stoomgenerator, de toevoer van verse lucht, de brandstofvoorziening of de reiniging van rookgassen [...]

wordt verbruikt om elektriciteit in technische zin te produceren.

19 Unierechtelijk gezien gaat het om de uitlegging van artikel 1, artikel 2, lid 1, onder b), artikel 14, lid 1, onder a), eerste zin, en artikel 21, lid 3, van richtlijn 2003/96.

III.

Prejudiciële vragen:

Vraag 1

20 Het gaat in casu om de reikwijdte van de verplichte belastingvrijstelling van elektrische stroom overeenkomstig artikel 14, lid 1, onder a), eerste zin, van richtlijn 2003/96. Duitsland heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om

belasting te heffen krachtens artikel 14, lid 1, onder a), tweede zin, van richtlijn 2003/96.

- 21 Hoewel uit de Duitse taalversie van de bepaling, met de formulering „bei der Stromerzeugung [...] verwendeter elektrischer Strom” (elektriciteit die worden gebruikt voor de productie van elektriciteit), niet duidelijk blijkt dat de van belasting vrij te stellen elektriciteit moet worden gebruikt met het oog op elektriciteitsproductie die anders belastbaar zou zijn, kan dit wel worden aangenomen op basis van andere taalversies. In dit verband kan worden verwezen naar de Engelse, de Franse en de Nederlandse taalversie. § 9, lid 1, punt 2, StromStG gaat eveneens uit van een dergelijke uitlegging van artikel 14, lid 1, onder a), eerste zin, van richtlijn 2003/96.
- 22 Van een dergelijk oorzakelijk sprake zijn voor de gehele elektriciteit die door verzoekster wordt gebruikt, vanaf de winning van de bruinkool via de verwerking ervan tot het gebruik in de elektriciteitscentrales en de latere verwijdering van de as, met inbegrip van het vervoer.
- 23 Voor zover verzoekster deze activiteiten toeschrijft aan de productie van briketten en de productie van bruinkoolstof in haar fabrieken voor industriële afnemers, verzoekt zij niet om belastingvrijstelling.
- 24 Het doel van artikel 14, lid 1, onder a), eerste zin, van richtlijn 2003/96 kan evenwel in strijd zijn met een dergelijke ruime veronderstelling van causaliteit. Deze bepaling strekt er immers toe dubbele belasting te voorkomen (zie meest recentelijk arrest van het Hof van 27 juni 2018, C-90/17, punt 35). Bovendien mag deze bepaling, als uitzondering op een in beginsel bestaande belastingplicht, niet ruim worden uitgelegd, omdat anders aan de bij richtlijn 2003/96 ingevoerde geharmoniseerde belastingheffing elke nuttige werking zou worden ontnomen (zie arrest van het Hof van Justitie van 7 maart 2018, C-31/17, punt 25).
- 25 Elektrische stroom die werd gebruikt om het energieproduct zelf te produceren, moet dus mogelijkerwijs worden uitgesloten van belastingvrijstelling, omdat deze stroom wordt gebruikt om het energieproduct te produceren en slechts indirect om elektriciteit te produceren. Aangezien bruinkool als ruwe bruinkool reeds een energieproduct is (artikel 2, lid 1, onder b), van richtlijn 2003/96, toelichting op de gecombineerde nomenclatuur op post 2702, punt 01.0), zou de door verzoekster gebruikte elektrische stroom om de ruwe bruinkool te winnen, buiten beschouwing moeten blijven. Zodra de ruwe bruinkool echter is opgeslagen in de bunker van de dagbouwmine, zal de productie van ruwe bruinkool als energieproduct waarschijnlijk voorbij zijn.
- 26 Voor het overige werd de ruwe bruinkool verder bewerkt door deze te breken, te ontdoen van vreemde bestanddelen, met name metalen en houtdelen, en verder te vergruizen, soms tot deeltjes ter grootte van stofkorrels, zodat deze kon worden verbrand in de op de betrokken bewerking afgestemde ketels.

Verweerder beschouwt deze bewerking als de productie van bruinkool als energieproduct in de zin van artikel 21, lid 3, tweede zin, van richtlijn 2003/96, hetgeen noodzakelijkerwijs een belastingvrijstelling van de daarvoor gebruikte elektriciteit uitsluit, omdat Duitsland geen gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid krachtens artikel 21, lid 3, tweede zin, van richtlijn 2003/96.

- 28 Zelfs als het gebruik van de elektriciteit voor de verwerking van de bruinkool in de elektriciteitscentrale voldoet aan de vereisten van artikel 21, lid 3, tweede volzin, van richtlijn 2003/96, stuit de beoordeling van verweerder op bezwaren. Artikel 14, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/96 voorziet in een algehele vrijstelling van de belasting voor zowel de energieproducten die worden gebruikt voor de productie van elektriciteit als de elektriciteit die wordt gebruikt voor de productie van elektriciteit. Belastingheffing vindt pas achteraf plaats, wanneer de geproduceerde elektriciteit wordt onttrokken. Op deze wijze moet dubbele belastingheffing worden voorkomen.
- 29 Er is echter sprake van dubbele belastingheffing, indien de processen in de elektriciteitscentrale die dienen voor de productie van elektriciteit, nog steeds worden onderworpen aan de elektriciteitsbelasting, een belasting in de zin van richtlijn 2003/96. Dergelijke processen zijn ook gebruikelijk – met uitzondering van installaties met verouderde roosterverbranding – bij het gebruik van vaste brandstoffen in elektriciteitscentrales voor de productie van elektriciteit en zijn niet beperkt tot de door verzoekster geëxploiteerde bruinkoolcentrales. Het oppervlak van de brandstoffen moet aanzienlijk worden vergroot voor een snelle en schone verbranding door middel van vergruizingstechnieken zoals breken of malen. Juist deze bewerking van de brandstof, die bij het verouderde roosterverbrandingssysteem niet nodig is, zorgt voor een veel efficiënter en schoner gebruik van energie. Er moet in dit verband rekening mee worden gehouden dat het verzoekster volgens de handels- en milieurechtelijke bepalingen en voorschriften niet is toegestaan haar centrales met wervelbed- en molenstookketels anders te gebruiken dan met de geprepareerde bruinkool die een bepaalde calorische waarde heeft en die in voorkomend geval kan worden verkregen door menging.
- 30 Bovendien blijkt uit de bewoordingen van artikel 14, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/96 als zodanig, dat voorziet in de belastingvrijstelling voor twee vormen van gebruik van elektriciteit, namelijk om elektriciteit te produceren en om het vermogen om elektriciteit te produceren in stand te houden, dat de vrijstelling niet beperkt is tot het proces van energieconversie, maar ook eerdere en latere activiteiten omvat.
- 31 Ten slotte gaat verweerder ervan uit dat artikel 21, lid 3, tweede zin, van richtlijn 2003/96 de werkingssfeer van de belastingvrijstelling van artikel 14, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/96 beperkt, hoewel alleen artikel 14 van richtlijn 2003/96 een verplichte belastingvrijstelling bevat.

- 32 De Duitse regelingen, met name § 12, lid 1, StromStV, voorzien dienaangaande niet in een passende maatstaf, afgezien van de aanname dat niet enkel het proces van energieconversie belastingvrij kan zijn. Naast de productie van elektriciteit voor het proces van energieconversie worden in § 12, lid 1, StromStV als voorbeelden genoemd de neven- en hulpinstallaties, waarvoor echter vereist is dat de elektrische stroom wordt verbruikt voor de productie van elektriciteit in technische zin. Indien deze bepaling in aanmerking genomen wordt bij de uitlegging van artikel 14, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/96, moet er ook rekening mee worden gehouden dat zowel § 9, lid 1, punt 2, StromStG als § 12, lid 1, punt 1, StromStV – samen met de hier relevante bepalingen – reeds vóór de inwerkingtreding van richtlijn 2003/96 op 31 oktober 2003 werden vastgesteld. § 9, lid 1, punt 2, StromStG is ingevoerd bij het Gesetz zur Fortführung der ökologischen Steuerreform (Duitse wet tot voortzetting van de ecologische belastinghervorming) van 16 december 1999 (Bundesgesetzblatt I, blz. 2432 van 22 december 1999) en § 12, lid 1, StromStV bij de StromStV van 31 mei 2000 (Bundesgesetzblatt I, blz. 794 van 15 juni 2000).

Vraag 2

- 33 In 2004 produceerde verzoekster in haar bij de dagbouw mijnen behorende elektriciteitscentrales iets minder dan 10 % van de in Duitsland verbruikte elektriciteit en gebruikte zij hiervoor ongeveer 5 % van de in haar elektriciteitscentrales geproduceerde elektriciteit.

Daartoe exploiteerde zij de dagbouw mijnen en elektriciteitscentrales op zodanige wijze dat een in principe ononderbroken elektriciteitsproductie kon worden gewaarborgd door redundante en voldoende gedimensioneerde transport-, bunker- en verwerkingssystemen. In zoverre is het systeem van dagbouw mijnen met de bijbehorende bruinkoolcentrales in verzoeksters geval ook bedoeld om het vermogen om elektriciteit te produceren in stand te houden.

- 34 Zelfs indien dit als zodanig niet zou gelden voor de winning van bruinkool en de elektriciteitsonttrekkingen die volgens artikel 14, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/96 daadwerkelijk een belastingvrijstelling rechtvaardigen voor de elektriciteit die wordt onttrokken om elektriciteit te produceren, rijst de vraag of de elektriciteitsonttrekkingen die verzoekster doet om haar continue exploitatie te verzekeren, zoals met betrekking tot de transport-, laad- en losinstallaties voor de bruinkool tijdens het vervoer van de bunker van de dagbouw mijn naar de elektriciteitscentrales, van belasting moeten worden vrijgesteld.
- 35 Het is evenmin duidelijk of de gunstregeling voor elektriciteit die wordt gebruikt voor het vervoer, niet op grond van artikel 21, lid 3, derde zin, van richtlijn 2003/96 is uitgesloten. Omvat de bepaling volgens welke het belastbare feit het verbruik is voor doeleinden die geen verband houden met de productie van energieproducten, met name voor de aandrijving van voertuigen, ook elk vervoer van energieproducten, en dus tevens het vervoer van bruinkool tussen de

installaties waar de opslag en de verwerking ervan plaatsvinden, of heeft zij alleen betrekking op andere gebruiksvormen van elektriciteit?

- 36 In het onderhavige geval wordt de bruinkool over grote afstanden vervoerd om te worden verwerkt voor gebruik in de ketels van de elektriciteitscentrales, aangezien de betrokken installaties van verzoekster vanwege de omvang van de installaties en de voortdurende wisselingen van de winning onvermijdelijk niet op één plaats, maar op grote afstand van elkaar zijn gelegen. In dit opzicht kan het vervoer, hetzij via de eigen bedrijfstrein, hetzij via transportbanden, ook dan ten dienste staan van de bruinkoolproductie. In dit verband zou artikel 21, lid 3, derde zin, van richtlijn 2003/96 alleen betrekking kunnen hebben op het vervoer waarbij geen energieproducten worden vervoerd maar dit vervoer andere doeleinden dient, zoals het brengen van het personeel naar de werkplekken op het eigen terrein van verzoekster.